

OBSAH

Předmluva

5

ODDÍL PRVNÍ ZÁKLADY TEORIE NÁRODOHOSPODÁŘSKÉHO PLÁNOVÁNÍ

<i>Kapitola I.</i> ÚLOHA NÁRODOHOSPODÁŘSKÉHO PLÁNOVÁNÍ V PROCESU ŘÍZENÍ SOCIALISTICKÉHO NÁRODNÍHO HOS- PODÁŘSTVÍ	13
I. CHARAKTERISTIKA PROCESU ŘÍZENÍ SOCIALISTICKÉHO NÁ- RODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ	13
Obecná charakteristika řízení 13. Podstata a hlavní rysy řízení výroby za kapitalismu 14. Podstata a hlavní rysy řízení socialistického národ- ního hospodářství 15. Vedoucí úloha komunistické strany při řízení socialistického národního hospodářství 16	
II. NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ PLÁNOVÁNÍ JAKO HLAVNÍ SOUČÁST SOCIALISTICKÉHO ŘÍZENÍ	18
Hlavní fáze procesu řízení socialistického národního hospodářství 18. Vzájemný vztah řízení a plánování socialistického národního hospo- dářství 20	
III. PŘEDPOKLADY PRO PLÁNOVÁNÍ NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ	22
Pojem plánovaného hospodářství 22. Objektivní předpoklady 23. Subjektivní předpoklady 30. Charakteristika zásahů kapitalistického státu do národního hospodářství 31	
<i>Kapitola II.</i> POTŘEBY A HOSPODÁŘSKÉ ZDROJE SOCIALISTICKÉ SPOLEČNOSTI	37
I. POTŘEBY SOCIALISTICKÉ SPOLEČNOSTI	37
Pojem a klasifikace potřeb 37. Pojem a stránky životní úrovně 42. Hlavní skupiny individuálních potřeb členů socialistické společnosti 44. Dlouhodobé tendence rozvoje potřeb 47. Metody předvídání vývoje potřeb 53. Závěry 55	

II. HOSPODÁŘSKÉ ZDROJE SOCIALISTICKÉ SPOLEČNOSTI	55
Národní bohatství socialistické společnosti 56. Pracovní zdroje 62.	
Finanční zdroje 62	
<i>Kapitola III. PROPORCIONALITA SOCIALISTICKÉHO NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ</i>	64
I. EKONOMICKÉ PROPORCE ZA SOCIALISMU	
Pojem a kritérium ekonomických proporcí 64. Stránky ekonomických proporcí 67	
II. SOUSTAVA EKONOMICKÝCH PROPORCÍ A ZÁKONITOSTI JEJICH ROZVOJE	72
Klasifikace ekonomických proporcí 72. Hlavní činitele podmiňující rozvoj ekonomických proporcí 73	
III. ZÁKON PLÁNOVITĚHO, PROPORCIONÁLNÍHO ROZVOJE NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ JAKO OBJEKTIVNÍ ZÁKLAD PLÁNOVÁNÍ	75
Řídící funkce zákona proporcionálního rozvoje národního hospodářství 76. Ekonomické disproporce za socialismu 77	
IV. PŘEDMĚT TEORIE NÁRODOHOSPODÁŘSKÉHO PLÁNOVÁNÍ	78
Vymezení předmětu zkoumání a jeho vztah k politické ekonomii 78. Vztah teorie národohospodářského plánování k ekonomické statistice a k úsekovým ekonomikám 81. Národohospodářské plánování a hospodářská politika 82	
<i>Kapitola IV. METODOLOGIE A ORGANIZACE NÁRODOHOSPODÁŘSKÉHO PLÁNOVÁNÍ</i>	84
I. POJEM METODOLOGIE NÁRODOHOSPODÁŘSKÉHO PLÁNOVÁNÍ	84
II. SOUSTAVA UKAZATELŮ NÁRODOHOSPODÁŘSKÝCH PLÁNŮ	85
Druhy národohospodářských plánů 85. Soustava ukazatelů národohospodářských plánů 89.	
III. HLAVNÍ METODY NÁRODOHOSPODÁŘSKÉHO PLÁNOVÁNÍ	94
Bilanční metoda 94. Normativní metoda 99. Metoda hlavního článku 101. Použití matematických metod a strojů při plánování národního hospodářství 102	
IV. SOUSTAVA PLÁNOVACÍCH ORGÁNŮ V ČSSR	112
V. METODICKÉ A ORGANIZAČNÍ PROBLÉMY PROCESU SESTAVOVÁNÍ NÁRODOHOSPODÁŘSKÝCH PLÁNŮ	119
Stupeň centralizace a decentralizace plánování 119. Nomenklatura a klasifikace produkce 122. Poměr mezi direktivními ukazateli plánu a hmotnými podněty 123. Plánovací dokumentace 124	

• ODDÍL DRUHÝ

PLÁNOVÁNÍ VÝVOJE HLAVNÍCH PROPORCÍ SOCIALISTICKÉ ROZŠÍŘENÉ REPRODUKCE

<i>Kapitola V. VÝVOJ HLAVNÍCH HMOTNÝCH PROPORCÍ A JEJICH ZAJIŠTĚNÍ SOUSTAVOU HMOTNÝCH BILANCÍ</i>	129
I. ÚKOLY A SCHÉMA BILANCE NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ	129
Úkoly bilance národního hospodářství 129. Schéma bilance národního hospodářství 130	
II. HLAVNÍ TENDENCE VÝVOJE SPOLEČENSKÉHO PRODUKTU A SOUSTAVA HMOTNÝCH BILANCÍ	139
Hlavní tendence vývoje společenského produktu 139. Soustava hmotných bilancí 166	
III. BILANCE SPOLEČENSKÉHO PRODUKTU	167
Úkoly a schéma bilance zdrojů a užití společenského produktu 167. Problematika vyčíslení zdrojů společenského produktu v plánové bilanci zdrojů a užití společenského produktu 174. Problematika vyčíslení položek užití společenského produktu 189. Bilance výrobních prostředků a bilance spotřebních předmětů 201. Orientační bilance společenského produktu 202. Použití bilance společenského produktu při plánování 206	
IV. BILANCE ZÁKLADNÍCH FONDŮ	209
Schéma bilance základních fondů 210. Hlavní vztahy v bilanci základních fondů 214	
V. BILANCE HMOTNÝCH MEZIODVĚTVOVÝCH A MEZIOBOROVÝCH VZTAHŮ	220
VI. SOUSTAVA HMOTNÝCH BILANCÍ PRŮMYSLOVÝCH A ZEMĚDĚLSKÝCH VÝROBKŮ	225
Druhy a nomenklatura bilancí výrobků 229. Struktura bilancí výrobků a metodika jejich sestavování 231	
<i>Kapitola VI. BILANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ PRACOVNÍ STRÁNKY REPRODUKČNÍHO PROCESU</i>	236
I. CHARAKTERISTIKA PRACOVNÍ STRÁNKY REPRODUKČNÍHO PROCESU, HLAVNÍ TENDENCE VÝVOJE STRUKTURY PRACOVNÍCH SIL A SOUSTAVA BILANCÍ PRÁCE	236
Charakteristika pracovní stránky reprodukčního procesu a hlavní tendence vývoje struktury pracovních sil za socialismu 236. Soustava bilancí práce 241	
II. BILANCE PRÁCE JAKO SOUČÁST BILANCE NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ	244

Vztahy bilance práce k jiným bilancím 244. Bilance pracovních zdrojů 246. Bilance obyvatelstva 247. Metodika sestavování bilance pracovních zdrojů 251. Využití bilance pracovních zdrojů v plánovací praxi 255. Bilance pracovních sil 256. Metodika sestavování bilance pracovních sil 258. Bilance pracovníků v zemědělství 261	
III. OSTATNÍ BILANCE PRÁCE	263
Oblastní bilance pracovních sil 263. Bilance kvalifikovaných kádrů 265. Bilance pracovních sil a státní plán rozvoje národního hospodářství 266	

<i>Kapitola VII. VÝVOJ HLAVNÍCH HODNOTOVÝCH PROPORCÍ A JEJICH ZAJIŠTĚNÍ SOUSTAVOU FINANČNÍCH BILANCÍ</i>	268
I. HLAVNÍ TENDENCE VÝVOJE DŮCHODŮ V SOCIALISTICKÉ SPOLEČNOSTI	268
II. BILANCE TVORBY, ROZDĚLENÍ, ZNOVUROZDĚLENÍ A UŽITÍ NÁRODNÍHO DŮCHODU	274
Úkoly a schéma bilance národního důchodu a její vztahy k bilanci společenského produktu a k bilanci práce 274. Metodika sestavování bilance národního důchodu 280. Použití bilance národního důchodu v plánovací praxi 288. Jak dále prohlubovat metodiku bilance národního důchodu 299	
III. SOUSTAVA FINANČNÍCH BILANCÍ A PLÁNŮ	298
Úloha a obsah úhrnného finančního plánu 300. Bilance peněžních příjmů a výdajů obyvatelstva 306. Soustava direktivních finančních plánů 308	

ODDÍL TŘETÍ

STÁTNÍ PLÁN

ROZVOJE NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ ČESKOSLOVENSKÉ SOCIALISTICKÉ REPUBLIKY

<i>Kapitola VIII. METODICKÝ POSTUP PŘI SESTAVOVÁNÍ STÁTNÍCH PLÁNŮ ROZVOJE NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ</i>	319
I. HLAVNÍ VZTAHY MEZI BILANCÍ NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ A DIREKTIVNÍMI ČÁSTMI STÁTNÍHO PLÁNU	319
Hlavní části státního plánu rozvoje národního hospodářství 321	
II. METODICKÝ POSTUP PŘI VYPRACOVÁNÍ PERSPEKTIVNÍCH A BĚŽNÝCH PLÁNŮ V ČSSR	322
Hlavní problémy současné vazby perspektivních a běžných plánů v ČSSR 322. Vypracování dlouhodobé koncepce rozvoje národního hospodářství 325. Metodologie dlouhodobých národohospodářských	

plánů 328. Soustava ukazatelů dlouhodobého plánu 330. Vypracování pětiletých plánů rozvoje národního hospodářství 330. Způsob sestavování ročních plánů 331. Rozpis úkolů státního plánu 332

<i>Kapitola IX. PLÁNOVÁNÍ VÝROBY</i>	334
I. CHARAKTERISTIKA VÝROBNÍHO PROGRAMU STÁTNÍHO PLÁNU ROZVOJE NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ	334
Pojem a úloha výrobního programu 334. Metodický postup při stanovení ukazatelů výrobního programu 335	
II. PLÁNOVÁNÍ PRŮMYSLOVÉ VÝROBY	337
Hlavní úkoly a význam plánu průmyslové výroby 337. Soustava ukazatelů plánu průmyslové výroby 339. Použití soustavy ukazatelů průmyslové výroby v perspektivních a ročních plánech 360. Hlavní vztahy plánu průmyslové výroby k ostatním částem státního plánu rozvoje národního hospodářství a zdůvodnění jeho reálnosti a progresivnosti 361	
III. PLÁNOVÁNÍ ZEMĚDĚLSKÉ VÝROBY	364
Funkce a zvláštnosti plánu zemědělské výroby 364. Soustava ukazatelů a bilancí plánu zemědělské výroby 367. Použití soustavy ukazatelů v pětiletých a ročních plánech zemědělské výroby 373. Vztahy plánu zemědělské výroby k ostatním částem národohospodářského plánu 374. Zdůvodnění ukazatelů plánu zemědělské výroby 374. Postup při vypracování plánu zemědělské výroby 377	
IV. PLÁNOVÁNÍ LESNICTVÍ	378
V. PLÁNOVÁNÍ VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ	379
VI. PLÁNOVÁNÍ STAVEBNÍ VÝROBY	380
Zvláštnosti plánování stavební výroby 380. Soustava ukazatelů plánu stavební výroby 382. Použití soustavy ukazatelů v pětiletých a ročních plánech stavební výroby 386. Hlavní vztahy plánu stavební výroby k plánu investiční výstavby a jeho zdůvodnění 387	
VII. PLÁNOVÁNÍ DOPRAVY A SPOJŮ	388
Zvláštnosti plánování dopravy 388. Dělbá práce mezi odvětvími dopravy 390. Soustava ukazatelů plánu dopravy 392. Použití soustavy ukazatelů plánu v pětiletých a ročních plánech dopravy a jejich hlavní vazby 397. Plánování spojů 400	
VIII. PLÁNOVÁNÍ GEOLOGICKÉHO PRŮZKUMU	401
<i>Kapitola X. PLÁNOVÁNÍ VÝROBNÍ SPOTŘEBY</i>	404
I. PLÁNOVÁNÍ UŽITÍ SPOLEČENSKÉHO PRODUKTU VE STÁTNÍM PLÁNU ROZVOJE NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ	404
II. DIREKTIVNÍ ČÁSTI STÁTNÍHO PLÁNU ROZVOJE NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ ZAJIŠŤUJÍCÍ VÝROBNÍ SPOTŘEBU	405
III. ZAJIŠTĚNÍ VÝROBNÍ SPOTŘEBY PLÁNEM MATERIÁLNĚ TECHNICKÉHO ZÁSBOVÁNÍ	408

Hlavní úkoly plánu materiálně technického zásobování výrobní sféry 408. Ukazatelé plánu materiálně technického zásobování výrobní sféry a organizace jeho sestavování 409. Hlavní metody stanovení a zdůvodnění výrobní spotřeby ve státním plánu materiálně technického zásobování výrobní sféry 415. Stanovení norem zásob 417. Metodika propočtu spotřebních a dodávkových limitů 418. Časový postup při sestavování perspektivních a ročních plánů materiálně technického zásobování výrobní sféry 419

IV. ZAJIŠTĚNÍ VÝROBNÍ SPOTŘEBY OSTATNÍMI DIREKTIVNÍMI PLÁNY 422

Zajištění výrobní spotřeby plánem kooperace 422. Úloha plánu investiční výstavby při zajišťování výrobní spotřeby 423. Úloha plánu maloobchodního obratu a plánu odbytu odbytových a obchodních organizací průmyslu a vodního hospodářství při zajišťování výrobní spotřeby 424

Kapitola XI. PLÁNOVÁNÍ INVESTIČNÍ VÝSTAVBY A TECHNICKÉHO ROZVOJE 425

I. PLÁNOVÁNÍ INVESTIČNÍ VÝSTAVBY 425

Úloha investiční výstavby v procesu socialistické reprodukce 425. Zdroje investiční výstavby 429. Části a hlavní ukazatelé plánu investiční výstavby 432. Metodika sestavování státního plánu investiční výstavby 435. Organizace přípravy a provádění investiční výstavby 439. Hlavní otázky efektivity investiční výstavby 443

II. PLÁNOVÁNÍ TECHNICKÉHO ROZVOJE VÝROBY 448

Základní pojmy 448. Charakteristika fází procesu technického rozvoje 451. Direktivní části státního plánu, zajišťující proces technického rozvoje 455. Zajištění procesu technického rozvoje státním plánem technického rozvoje 457. Ukazatelé efektivity technického rozvoje 459. Hlavní problémy při vytváření hmotných pobídek pro zrychlení tempa a zvýšení efektivity technického rozvoje 464

Kapitola XII. PLÁNOVÁNÍ KONEČNÉ SPOTŘEBY 466

I. PLÁN MALOOBCHODNÍHO OBRATU ZBOŽÍ 468

Obsah plánu maloobchodního obratu zboží a metodický postup při jeho sestavení 470. Plánování celkového objemu maloobchodního obratu zboží v ročních a perspektivních plánech 472. Určení časových a územních proporcí v realizaci maloobchodního obratu zboží 477. Plánování fondů spotřebního zboží 480. Hlavní problémy plánování maloobchodních cen 483

II. PLÁNY ODBYTU OBCHODNÍCH A ODBYTOVÝCH ORGANIZACÍ PRŮMYSLU A VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ 485

III. PLÁNOVÁNÍ ROZVOJE SLUŽEB PRO OBYVATELSTVO 485

Plánování komunálního hospodářství a bytového hospodářství národních výborů 488. Plánování školství a kultury, zdravotnictví a sociální péče 489. Plán osobní dopravy a spojů obsluhujících nevýrobní sféru 492	
IV. PLÁNOVÁNÍ INVESTIČNÍ VÝSTAVBY V NEVÝROBNÍ SFÉRE	493
V. SOUHRNNÝ PLÁN SPOLEČENSKÉ SPOTŘEBY	495
<i>Kapitola XIII. PLÁNOVÁNÍ ZAHRANIČNÍHO OBCHODU</i>	498
I. ZAHRANIČNÍ OBCHOD V PLÁNECH ROZVOJE NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ	498
II. STRUKTURA A HLAVNÍ UKAZATELE PLÁNU ZAHRANIČNÍHO OBCHODU	500
Hmotný plán zahraničního obchodu 501. Devizový plán zahraničního obchodu 505. Finanční plán zahraničního obchodu 507	
III. PLÁNOVÁNÍ CEN V ZAHRANIČNÍM OBCHODĚ	509
<i>Kapitola XIV. PLÁN PRÁCE</i>	513
I. ÚKOLY PLÁNU PRÁCE	513
II. ZÁKLADNÍ UKAZATELE PLÁNU PRÁCE	514
Produktivita práce 514. Průměrná mzda 518. Počet pracovníků 519. Mzdový fond 520	
III. NORMATIVY OSOBNÍ HMOTNÉ ZAJINTERESOVANOSTI	524
Normativ vztahu růstu produktivity práce a průměrných mezd 525. Normativ pro tvorbu premiového fondu 527. Čerpání mzdových fondů 528	
<i>Kapitola XV. PLÁNOVÁNÍ CEN, VLASTNÍCH NÁKLADŮ A ČISTÉHO DŮCHODU SPOLEČNOSTI</i>	530
I. PLÁNOVÁNÍ CEN	530
Cenová soustava v socialistickém hospodářství 530. Význam plánování cen 532. Základní problémy plánování cen 536. Plánovitě určování úrovně cen 539	
II. PLÁNOVÁNÍ VLASTNÍCH NÁKLADŮ A ČISTÉHO DŮCHODU SPOLEČNOSTI	548
Vymezení ekonomické podstaty vlastních nákladů 549. Struktura vlastních nákladů a činitelů působících na jejich snižování 551. Metodika státního plánu nákladů a tvorby zisku 554	
<i>Kapitola XVI. OBLASTNÍ PLÁNOVÁNÍ</i>	558
I. POJEM A HLAVNÍ ÚKOLY OBLASTNÍHO PLÁNOVÁNÍ	558
Pojem oblastního plánování 558. Hlavní úkoly oblastního plánování 559	
II. METODICKÉ OTÁZKY OBLASTNÍHO PLÁNOVÁNÍ	561

Územní členění státu — rozdělení země na oblasti 561. Hlavní zásady pro vytváření územního členění státu 563. Problémy územního členění v ČSSR 565. Metodika oblastního plánování 566. Územní plánování 568

III. PLÁNOVÁNÍ A ŘÍZENÍ HOSPODÁŘSTVÍ NÁRODNÍCH VÝBORŮ 571

Úkoly národních výborů na hospodářském úseku 571. Orgány národních výborů 573. Postup při sestavování plánu 575. Části plánu hospodářského rozvoje kraje 576